

İsias Otel soruşturması “aleniyet”in önemini hatırlattı

24.02.2023

Daha İyi Yargı Derneği Başkanı Av. Mehmet Gün:

"Aleniyet, adalet inancının görünmez harcıdır"

"Adli merciler kamuoyuna düzenli bilgi vermeli"

Kahramanmaraş merkezli, 10 ilde etkili 6 Şubat 2023 depreminde, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nden (KKTC) voleybolcu öğrenciler, öğretmenleri ve velileri ile eğitim için bölgede bulunan turist rehberlerinin enkaz altında kalarak can verdiği Adıyaman'taki İsias Otel'e ilişkin savcılık soruşturması sırasında çıkan “dosya için gizlilik kararı verildi” iddiası ve buna karşılık Adıyaman Cumhuriyet Başsavcılığı'nın böyle bir karar bulunmadığı açıklaması, hukuktaki “aleniyet ilkesi”ni gündeme getirdi. Daha İyi Yargı Derneği Başkanı Av. Mehmet Gün, deprem bölgesinin, on binlerce binanın yıkılması, 40 binden fazla insanın enkaz altında kalarak ölmesi, yıkımın manevi ve maddi zararlara neden olması ile çok sayıda suçun ortaya çıktığı, çok sayıda kişinin maktul ve mağdur, bir o kadar kişinin de suçlu ve şüpheli olduğu, çok geniş bir suç mahalli niteliği taşıdığına dikkat çekerek, “Sadece İsias Otel soruşturması değil, deprem bölgesindeki diğer tüm soruşturmalar kamuoyu açısından aleni olmalı, bu soruşturmalar sonucu açılacak davalar da kanunda yer alan aleniyet ilkesine uygun yürütülüp karar bağlanmalıdır” dedi.

Yargılamada aleniyet

“Aleniyet”, evrensel bir yargılama ilkesi. Millet adına gerçekleştirilen yargılamanın, davanın taraflarına ve kamuoyuna açık yürütülmesi anlamına geliyor. Ceza, hukuk ve idare davalarında bu ilkeyi güvenceye alan temel yasal düzenlemeler var. Aleniyet, yargı mensuplarının millettten aldıkları yargı yetkisini milletin adına kullanmalarını sağlamada, yargıda keyfiliğin önlenmesinde ve yargı mensuplarının görevlerini en iyi ve etkin olarak yapmalarını sağlamada en etkili düzenleme. Aleniyet, yargılamanın isteyen herkesin izlemesine açık olarak yapılması suretiyle sağlanıyor. Mahkemelerin yargılama dosyaları da ilgililerin incelemesine açık.

Soruşturmada aleniyet

Savcıların, bir suç işlendiği şüphesi ile yürüttüğü soruşturmalar da ceza yargılamasının bir parçası. Soruşturmanın niteliği gereğince, savcının yaptığı işlemler, iddianame düzenlenerek dava açıldıktan sonra mahkemede yapılacak yargılamalar kadar aleni değil. Fakat soruşturma dosyası, soruşturmanın bir parçası olan mağdur ve şüpheli ve avukatlarına açık, yani aleni. Ceza Muhakemeleri Kanunu gereğince taraflar ve avukatları dosyayı her zaman inceleyebilir ve evraklardan suret alabilir. Ayrıca bu belgeler hakkında serbestçe yayın yapılabilir. Böylelikle soruşturmanın kamuoyuna karşı aleniyeti de sağlanmış olur.

Yargı, aleniyeti sağlamak için çaba göstermeli

Depremde çöken binalardaki her ölüm veya yaralanmadan dolayı, en üst seviyede hükümet yetkililerinden, imar planı yapan ve onaylayan, bina inşa eden, inşaatı denetleyen, iskân izni veren, binada kiriş-kolon keserek statüğünü bozanlara kadar herkesin değişik şekil ve derecelerde sorumlu olduğunu vurgulayan Daha İyi Yargı Derneği Başkanı Av. Mehmet Gün, soruşturma ve yargılamadan aleniyetin bu nedenle çok önemli olduğuna işaret ederek şu değerlendirmede bulundu:

“Aleniyet, bağımsız yargının zırhı, adalet inancının görünmez harcıdır. Kamuoyu, İstias Otel çöküntüsü ile ilgili soruşturmada, adalete inancının güçlenmesi için ‘aleniyet’in önemini canlı bir şekilde tecrübe etti. İstias Otel soruşturması, aleniyetin yargıya güven duymak ve güçlendirmek için ne kadar önemli olduğunu ortaya koyuyor. Depremde can ve mal kayıplarının olduğu her yıkılan veya hasar gören bina için adli işlemlerin hızla yapılması, sorumluların ve suçlarının belirlenmesi ve hak ettikleri hukuki yaptırımların uygulanması gerekli. Başta cumhuriyet savcıları olmak üzere yargı mercileri, bu hususlarda aleniyeti sağlamak ve güçlendirmek için çaba göstermeli, kurumsal altyapıyı ve kuralları güçlendirmeli. Depremden etkilenen bölgelerdeki her bir adliye çevresinde başsavcılıklar, bölgelerinde ne kadar yıkım olduğunu, bunların ne kadarının incelenmekte olduğunu ve yapılan işlemleri düzenli olarak kamuoyuna açıklamalı. Deprem bölgesindeki adli işlemler hakkında bilgi vermeye yetkili olan merciler sadece adli mercilerdir. Dolayısı ile adli merciler el atmış oldukları konular, yürüttükleri işlemler hakkında kamuoyuna düzenli olarak bilgi vermeli. Bu sayede toplumun yargıya güveni artacak, toplum güven duydukça, yargıyı daha çok bağımsızlaştırıp etkinleştirecektir.”

BİLGİ İÇİN

Daha İyi Yargı Derneği

Türkiye'deki yargı sorunlarını tespit edip çözüm önerileri geliştirmek, bu öneriler üzerinde toplumsal mutabakat sağlanması ve çözümlerin hayata geçirilmesi için çalışmak üzere Kasım 2014'te kurulmuş, siyaseten tarafsız sivil toplum kuruluğu. Amacı Türkiye'nin, uzlaşma kültürünün egemen olduğu, barış içinde yaşayan, üretken, uluslararası alanda rekabetçi ve müreffeh bir toplum haline gelmesine, yargının daha ilerletilmesi ve geliştirilmesi yolu ile katkıda bulunmak. Dernek, yargıda A'dan Z'ye bir reform öneriyor.

www.dahaiyiyargi.org

<https://www.dahaiyiyargi.org/adan-zye-turk-yargi-reformu/>